Pàgina 1 de 13

Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

SÈRIE 1

Exercici 1

[5 punts]

Opció A

1.

[1 punt]

 Existència dels quatre blocs amb què hem estat treballant, encara que no estiguin explicitats com a tals: fitxa, context històric, anàlisi formal i estilística, i interpretació conceptual.

[0,50]

- En funció del grau de detall i correcció.

[0,50]

2.

[4 punts]

Datació:

- S'admet: 1830 (s'admet primera meitat del segle XIX).

[0,20]

Context històric i cultural:

- Fi de l'Antic Règim. Revolució francesa. Primera Revolució Industrial.
- Revolucions burgeses a França de 1820 i 1830.
- Inici de la consciència de classe del proletariat.
- Augment demogràfic a Europa.
- Evolució artística del Neoclassicisme al Romanticisme.
- Caracterització del Romanticisme: individualisme, nacionalisme, vitalisme, natura, sublimitat i pintoresquisme, recerca d'allò exòtic i oriental...
- Contextualització en el Romanticisme literari (Dumas, Goethe, Schiller...) i musical (Chopin, Beethoven...).
- Dades biogràfiques i de la trajectòria vital de Delacroix.

Pàgina 2 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Anàlisi formal i estilística [2 punts]:

Estil:

Romanticisme, Romanticisme francès.

[0,25]

Característiques:

- Pintura a l'oli sobre tela.
- Format gran.
- Composició oberta i esquema piramidal en el grup principal.
- Predomini del color sobre el dibuix.
- Pinzellada solta, esbossada.
- Gesticulació expressiva en extremitats i rostres.
- Dinamisme a través de les diagonals compositives i de la disposició dels personatges.
- Realisme en la indumentària, la bandera i el paisatge de fons.
- Voluntat d'incloure i d'interpel·lar l'espectador.
- Antecedents i influències:
- Influència de la pintura del Renaixement venecià (Ticià) i del Barroc (Rubens).
- Ressò de la pintura del seu coetani Géricault: La rai de la Medusa.
- Contacte amb els pintors anglesos: Constable i Gainsbourght.

[7 ítems correctes màxima puntuació: 1,75]

Interpretació conceptual: tema, significat, funció, destinació... [1 punt]:

Tema:

- Pintura d'història contemporània. Combinació de fet històric i d'al·legoria.
- Inspirada en la revolució liberal de 1830. Revolta de París el 27, 28 i 29 de juliol de 1830, que significa l'establiment d'una monarquia constituent (enderrocament de Carles X i coronació de Lluís Felip d'Orleans). "Lluita del poble per la llibertat".
- Identificació i interpretació dels personatges principals: la figura femenina (Marianne/Ilibertat/república/nova França), els diferents grups socials que participen a la revolta (burgesia, proletariat, menestralia...).

Pàgina 3 de 13

Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

- Presentada al Saló de 1831, va ser adquirida per Lluís Felip (no exhibida en públic fins el 1861).

[0,75]

Significat i símbol:

 En origen tenia una funció de compromís i de propaganda política. Avui és símbol de la revolta de 1830.

[0,25]

Opció B

1.

[1 punt]

 Existència dels quatre blocs que hem estat treballant, encara que no estiguin explicitats com a tals: fitxa tècnica, context històric, anàlisi formal i estilística, i interpretació conceptual.

[0,50]

- En funció del grau de detall i correcció.

[0,50]

2.

[4 punts]

Datació:

- 1999 (s'admet darrer quart o terç del segle XX o primers anys del segle XXI)

[0,20]

Context històric i cultural:

- Fi de la Guerra Freda a Europa i Caiguda del mur de Berlín.
- Creació de la Comunitat Econòmica Europea i de la zona euro.
- Postmodernitat filosòfica.
- La globalització (internet, xarxes socials...).
- Moviments feministes, segona i tercera onada.
- NYC capital artística del mon occidental. Creació d'un art americà.
- En l'art valoració del procés creatiu i de la fonamentació teòrica.
- Trajectòria vital de l'autora, de França als Estats Units. Integrant del moviment feminista. És la primera dona a tenir una retrospectiva al MOMA de Nova York.

Pàgina 4 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Anàlisi formal i estilística [2 punts]:

Estil:

- Es tracta d'un estil molt personal lligat a la trajectòria de l'artista. S'accepten, tot i així, expressionisme, Neoexpressionisme, Potsmodern.

[0,25]

Característiques:

- Escultura exempta monumental.
- Forma part d'una sèrie feta als anys 90, la primera d'elles es va instal·lar a la Tate Modern (Londres).
- Materials usats: acer inoxidable, bronze i marbre.
- La figura és una aranya gegantina amb vuit potes irregulars.
- Potes fetes amb planxes de bronze amb pàtina de color negre.
- Al ventre hi ha uns rocs de marbre.
- Voluntat de recerca de contrast entre els materials.
- Dicotomia buscada entre lleugeresa i brutalitat.

Antecedents i influències:

Expressionisme abstracte.

Surrealisme.

Biografia i obra de Frida Kahlo.

Postminismalisme.

[7 ítems correctes màxima puntuació: 1,75]

Interpretació conceptual: tema, significat, funció, comanda...

El tema de l'aranya és present en dibuixos de l'autora des de la dècada dels 40.

Caracteritza l'autora la creació a partir de sèries temàtiques.

L'aranya és una metàfora de la mare, com evidencia el títol de l'obra.

Escultura amb una funció pública i caràcter urbà.

Aquest exemplar forma part de la urbanització de la riba del Nerbión amb la construcció del museu Guggenheim (inaugurat el 1997).

Pàgina 5 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Referències autobiogràfiques a la seva infantesa.

Influència de la psicoanàlisi.

La mare era teixidora, protectora i depredadora alhora, conseqüència d'un concepte patriarcal de família amb conflictes (pare infidel i mare còmplice).

La teranyina és un element protector dels ous i un parany de cacera.

Obra de caràcter emocional.

Existeix una reivindicació feminista, denúncia del valors de gènere dictats a les dones en les societats hegemòniques heteropatriarcals.

[0,50]

Exercici 2

Obra 1. Partenó (Atenes) [5 punts]

a)

[1 punt]

Datació:

 447-432 aC (es pot admetre mitjan segle V aC, dècades centrals del s. V aC, fins i tot la segona meitat del segle V aC).

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Imperi atenenc/Lliga de Delos.
- Període constructiu d'obres públiques de Pèricles.
- Celebració de la victòria dels grecs sobre els perses a les Guerres Mèdiques.
- Època daurada d'Atenes.
- Desenvolupament de la tragèdia grega (Èsquil, Sòfocles, Eurípides).
- Desenvolupament de la filosofia.
- Tensió entre Atenes i Esparta (guerra del Peloponès).
- Aparició de grans figures de l'escultura i la pintura del classicisme grec (Fídies, Policret, Miró, Hagelades, Polignot, Micó).

Pàgina 6 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

[1 punt]

Estil: Art grec clàssic, estil dòric.

[0,25 punts]

Característiques:

- Trencament de la llei de la frontalitat de l'escultura arcaica.
- Ús del contraposat (contrapposto).
- Bronze (tècnica de la fosa perduda).
- Voluntat de reflectir una idea de bellesa.
- Ús del cànon de proporcions, entesa com la relació harmònica entre les parts constitutives del cos humà.
- Anatomia naturalista (tot i l'idealisme de les obres).

[3 ítems: 0,25 punts x 3]

c)

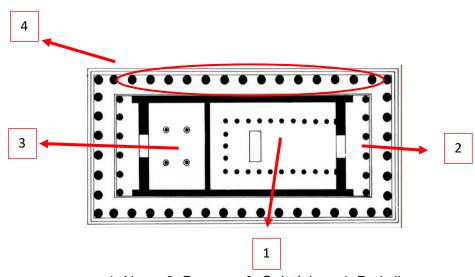
[1 punt].

- D'esquerra a dreta són: dòric, jònic, corinti, toscà i compost.

[0,20 punts x 5]

d)

[1 punt].

1. Naos. 2. Pronaos. 3. Opistòdom. 4. Peristil.

Pàgina 7 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

e)

Cal valorar el grau d'argumentació, tant se val si a favor o en contra del retorn de les obres de Londres, com sí han fet els Museus Vaticans. Tenir en compte la capacitat de raonar sobre la qüestió i l'exposició dels diversos criteris, com ara la proximitat al monument al qual pertanyen, la garantia de condicions conservatives patrimonials idèntiques, la restitució del passat i les polítiques colonials, la pèrdua o l'increment dels visitants en els museus afectats. Qualsevol aportació ben raonada ha de ser valorada amb la màxima puntuació.

0 = En blanc.

0,50 = Argumentació suficient.

0,75 = Argumentació satisfactòria.

1 = Argumentació molt satisfactòria.

Obra 2. La Mare de Déu dels Consellers, de Lluís Dalmau.

a)

[1 punt]

Datació:

- 1443-1445 (s'admet primera meitat o mitjans segle XV).

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Darrera etapa del Gòtic i primera del Renaixement.
- Prosperitat de les ciutats a Europa. Poder de la burgesia i dels estaments ciutadans en els governs comunals.
- A Catalunya, importància de les institucions pròpies: Consell de Cent.
- Expansió territorial de la Corona catalanoaragonesa per la Mediterrània.
- Inici de l'Humanisme i fundació de les primeres universitats a Itàlia.
- La Querella de les dones.

[4 x 0,20]

Pàgina 8 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

[1 punt]

Estil:

- Gòtic, gòtic hispanoflamenc.

[0'25]

Obres arquitectòniques:

 És vàlida qualsevol obra arquitectònica d'estil gòtic, poden ser: catedral de Burgos, catedral de Lleó, església de Santa Maria del Mar, catedral de Girona, Llotja dels Mercaders de València, la catedral de Palma de Mallorca...
L'enumeració exhaustiva seria infinita.

[3 x 0'25]

c)

[1 punt]

- Oli i tremp sobre fusta.
- Factura molt detallada en les textures de la roba, el paisatge del fons, lletres dels cantorals, pinacles i escultures del tron, arquitectura gòtica pintada...
- Veladures en el tractament de les carnacions i vel translúcid del Nen Jesús.
- Harmonia cromàtica (verds, vermells i blaus) que contrasta amb els ocres i grisos de l'arquitectura pintada.
- L'escena és emmarcada per una arquitectura de Gòtic flamíger que distribueix els diferents grups.
- Superposició de plans amb la finalitat de fingir la profunditat: Mare de Déu, consellers, sants, cantaires i, finalment, paisatge.
- El paviment enrajolat també reforça la sensació de profunditat (tercera dimensió).

[5 x 0,20]

Pàgina 9 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

d)

[1 punt]

Iconografia: al centre la Mare de Déu amb el nen Jesús. A l'esquerra de la composició es representa santa Eulàlia –patrona en l'època medieval de Barcelona– amb tres consellers de la ciutat, i a la dreta sant Andreu –quan es feien les insaculacions al Consell de Cent– amb dos consellers més (vestits amb la característica gramalla vermella). El 30 de novembre, festivitat del sant, és quan s'escollien els cinc consellers en cap del Consell de Cent.

[0,50]

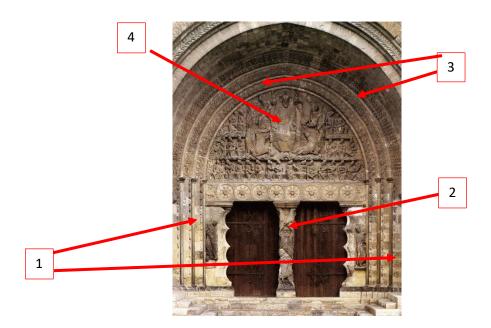
Funció: commemorativa i pregària. Retrat dels cinc consellers del Consell de Cent. Destinada a la Capella de la Casa de la Ciutat.

[0,50]

e)

[1 punt]

1. Brancals 2. Mainell. 3. Arquivoltes 4. Timpà

Pàgina 10 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Obra 3. David, de Donatello. Florència, Museu Nacional del Bargello.

a)

[1 punt]

Datació:

- Ca. 1440. S'admet: dècades centrals del segle XV (o del Quattrocento).

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Auge econòmic i demogràfic a Europa amb el desenvolupament d'una cultura urbana.
- A Europa els poders monàrquics s'enforteixen (ca. 1500), es creen gran estats com en el cas d'Espanya i de França, però perviuen les ciutats estat, capitanejades per una família o un patriciat urbà, amb l'inici de la davallada d'aquest sistema.
- És la Itàlia del Renaixement, subdividida en estats i amb l'epicentre artístic a Florència (monopoli dels Mèdici).
- Influència de l'Humanisme, voluntat de recuperar la cultura clàssica a les arts, les lletres, la política...
- Filosofia antropocèntrica i també neoplatònica.
- Descobriments geogràfics de les corones espanyola i portuguesa; aparició de nous paradigmes.
- Descobriment de la impremta.
- Les veus reformistes en l'Església evoquen en la Reforma protestant (Luter, Tesis de Wittenberg, 1517). El saqueig de Roma (il sacco di Roma) (1527).

 $[4 \times 0,20]$

Pàgina 11 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b)

[1 punt]

Estil:

- Renaixentista, primer Renaixement, Renaixement primerenc, Quattrocento...

[0,25]

Característiques:

- Recuperació dels ordres arquitectònics de l'antiguitat (dòric, jònic, corinti, toscà i compost).
- Inspiració en els models arquitectònics de l'antiguitat romana.
- Ús de l'arc de mig punt i de l'arquitectura amb llinda.
- Preferència per les plantes centralitzades associades a la perfecció geomètrica i en conseqüència a la divinitat.
- Sistema modular de l'espai.
- Projecció dels edificis a escala humana. L'home com a mòdul referencial.
- Pervivència de la planta basilical o de creu llatina també a les esglésies.
- Definició de nous models tipològics per a residències unifamiliars urbanes i suburbanes (palaus i vil·les).
- Concepció teòrica de l'arquitectura (tractat de Leon Battista Alberti).
- Projecció urbanística, teòrica (Sforzinda) i pràctica (Pienza...).

[3 x 0,25]

c)

[1 punt]

Escultura exempta o d'embalum rodó.

Feta de bronze amb la tècnica de fosa a la cera perduda, recuperada de l'antiguitat per mitjà de fonts literàries i exemples preservats.

Restes de bronze sobredaurat després de la restauració, per exemple al barret.

Figura nua de David com un heroi del classicisme.

Actitud pensativa.

Model de l'antiguitat a partir del contraposat (*contrapposto*), de la recerca d'un ideal de bellesa i de l'ús d'un cànon de proporcions.

Pàgina 12 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Composició estudiada per afavorir la seva intel·ligibilitat multifocal.

Predomini de la línia corba i sinuosa.

[5 x 0,20]

d)

[1 punt]

Tema:

- Tema bíblic, de l'Antic Testament.
- De manera majoritària s'interpreta com una representació del pastor David (rei d'Israel) després de vèncer Goliat, quan encara sosté una pedra a la mà i té l'espasa desembeinada.
- El cap seccionat del gegant és a la base de l'escultura en forma de garlanda de llorer, símbols les dues coses de victòria o triomf.
- Alguns historiadors (com Alessandro Parronchi) exposen una ambigüitat buscada amb el mite de Mercuri i Argus, d'aquí la nuesa del vencedor, divinitat protectora del comerç (base de la riquesa dels Mèdici).

[0,50]

Funció, significat, públics...

- Obra procedent d'una residència privada dels Mèdici.
- El relat bíblic és una metàfora de la victòria de l'aparentment feble sobre el fort.
- Hi ha diverses teories interpretatives: polítiques, el triomf de la República de Florència damunt el ducat de Milà; poètiques (celebració d'un certamen literari); biogràfiques...

[0,50]

Pàgina 13 de 13 Història de l'Art

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

e)

1. Aquestes temàtiques solen ser habituals en la pintura espanyola del Barroc?

No. Hi ha un predomini de la pintura religiosa i del retrat al servei del poder eclesiàstic i civil.

[0,50]

2. Quins grups socials compraven aquesta mena d'obres? A quins espais anaven destinades?

La burgesia, els mercaders a l'engròs, els comerciants...

Decoració de les seves residències privades, preferentment; d'aquí les seves dimensions reduïdes.

[0,50]